

|                                   |                                                                                                |
|-----------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <i>Rodzaj dokumentu:</i>          | <b>Zasady oceniania rozwiązań zadań</b>                                                        |
| <i>Egzamin:</i>                   | <b>Egzamin ósmoklasisty</b>                                                                    |
| <i>Przedmiot:</i>                 | <b>Język polski</b>                                                                            |
| <i>Forma arkusza:</i>             | OPOP-100-2306, OPOP-400-2306,<br>OPOP-500-2306, OPOP-600-2306,<br>OPOP-660-2306, OPOP-Z00-2306 |
| <i>Termin egzaminu:</i>           | 12 czerwca 2023 r.                                                                             |
| <i>Data publikacji dokumentu:</i> | 12 czerwca 2023 r.                                                                             |

**Uwagi:**

Akceptowane są wszystkie odpowiedzi merytorycznie poprawne, spełniające warunki zadania.  
Błąd rzeczowy dotyczący lektur obowiązkowych skutkuje przyznaniem 0 punktów.

**Zadanie 1. (0–1)**

| Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024 <sup>1</sup>                                                                                                                                    |                                                                                                                                                       |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Wymagania ogólne                                                                                                                                                                    | Wymagania szczegółowe                                                                                                                                 |
| I. Kształcenie literackie i kulturowe.<br>1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia utworów literackich [...].<br>2. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej [...]. | 2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń:<br>3) wyszukuje w tekście potrzebne informacje [...].<br>Lektura obowiązkowa:<br>Aleksander Fredro, <i>Zemsta</i> . |

**Zasady oceniania**

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

**Rozwiązanie**

FP

**Zadanie 2. (0–1)**

| Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Wymagania ogólne                                                                                                                                                                    | Wymagania szczegółowe                                                                                                                          |
| I. Kształcenie literackie i kulturowe.<br>1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia utworów literackich [...].<br>2. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej [...]. | 1. Czytanie utworów literackich. Uczeń:<br>7) charakteryzuje i ocenia bohaterów.<br>Lektura obowiązkowa:<br>Aleksander Fredro, <i>Zemsta</i> . |

**Zasady oceniania**

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

**Przykładowa odpowiedź oceniona na 1 punkt**

Cecha: *porywczość*

Uzasadnienie: *Cześćnik bardzo denerwował się, gdy Dyndalski zapisywał to, co on mówi, i dlatego podał list napisany przez Dyndalskiego.*

<sup>1</sup> Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 15 lipca 2022 r. w sprawie wymagań egzaminacyjnych dla egzaminu ósmoklasisty przeprowadzanego w roku szkolnym 2022/2023 i 2023/2024 (Dz.U. 2022 poz.1591).

**Zadanie 3. (0–1)**

| Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                             |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Wymagania ogólne                                                                                                                                                                    | Wymagania szczegółowe                                                                                                                                                       |
| I. Kształcenie literackie i kulturowe.<br>1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia utworów literackich [...].<br>2. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej [...]. | 1. Czytanie utworów literackich. Uczeń:<br>13) zna pojęcie komizmu, rozpoznaje jego rodzaje w tekstach [...].<br>Lektura obowiązkowa:<br>Aleksander Fredro, <i>Zemsta</i> . |

**Zasady oceniania**

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

**Przykładowa odpowiedź oceniona na 1 punkt**

*Komizm tej sceny polega na tym, że Dyndalski zapisuje wszystko, co mówi Cześnik, nawet jego powiedzonka, które są tylko wtrąceniami.*

**Zadanie 4. (0–1)**

| Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                          |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Wymaganie ogólne                                                                                                                                                                  | Wymagania szczegółowe                                                                                                                                                    |
| I. Kształcenie literackie i kulturowe.<br>2. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej [...] oraz umiejętność mówienia o nich z wykorzystaniem odpowiedniej terminologii. | 1. Czytanie utworów literackich. Uczeń:<br>10) wskazuje elementy dramatu (rodzaj): [...] didaskalia [...].<br>Lektura obowiązkowa:<br>Aleksander Fredro, <i>Zemsta</i> . |

**Zasady oceniania**

1 pkt – poprawna odpowiedź.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

**Rozwiązanie**

B

**Zadanie 5. (0–1)**

| Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024                                                                                                                                                 |                                                            |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------|
| Wymagania ogólne                                                                                                                                                                    | Wymaganie szczegółowe                                      |
| I. Kształcenie literackie i kulturowe.<br>1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia utworów literackich [...].<br>2. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej [...]. | Lektura obowiązkowa:<br>Aleksander Fredro, <i>Zemsta</i> . |

### Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

### Rozwiązanie

PF

#### Zadanie 6. (0–1)

| Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                      |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Wymagania ogólne                                                                                                                                                                    | Wymagania szczegółowe                                                                                                                                                |
| I. Kształcenie literackie i kulturowe.<br>1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia utworów literackich [...].<br>2. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej [...]. | 2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń:<br>9) porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie.<br>Lektura obowiązkowa:<br>Aleksander Fredro, <i>Zemsta</i> . |

### Zasady oceniania

1 pkt – poprawne uzupełnienie 3 liter.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

### Rozwiązanie

ACDB

#### Zadanie 7. (0–1)

| Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024                                                               |                                                                          |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------|
| Wymaganie ogólne                                                                                  | Wymaganie szczegółowe                                                    |
| IV. Samokształcenie.<br>3. Rozwijanie umiejętności rzetelnego korzystania ze źródeł wiedzy [...]. | IV. Samokształcenie. Uczeń:<br>1) rzetelnie [...] korzysta z informacji. |

### Zasady oceniania

1 pkt – poprawna odpowiedź.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

### Rozwiązanie

B

**Zadanie 8. (0–2)**

| Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024                                                                               |                                                                                                                                   |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Wymaganie ogólne                                                                                                  | Wymaganie szczegółowe                                                                                                             |
| II. Kształcenie językowe.<br>2. Rozwijanie rozumienia twórczego i sprawczego charakteru działań językowych [...]. | 1. Gramatyka języka polskiego. Uczeń:<br>1) rozpoznaje w wypowiedziach podstawowe części mowy ([...] zaimek [...] spójnik) [...]. |

**8.1. (0–1)****Zasady oceniania**

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

**Rozwiązanie**

BD

**8.2. (0–1)****Zasady oceniania**

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

**Rozwiązanie**

A2

**Zadanie 9. (0–2)**

| Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                          |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Wymagania ogólne                                                                                                                                                                       | Wymagania szczegółowe                                                                                                                                    |
| I. Kształcenie literackie i kulturowe.<br>1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia [...] innych tekstów kultury.<br>2. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej [...]. | 2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń:<br>11) interpretuje dzieła sztuki ([...] grafika [...]).<br>Lektura obowiązkowa:<br>Aleksander Fredro, <i>Zemsta</i> . |
| III. Tworzenie wypowiedzi.<br>4. Poznajowanie podstawowych zasad retoryki, w szczególności argumentowania [...].                                                                       | 1. Elementy retoryki. Uczeń:<br>4) wykorzystuje znajomość zasad tworzenia [...] argumentów przy tworzeniu [...] tekstów argumentacyjnych.                |

**Zasady oceniania**

2 pkt – wskazanie dwóch elementów graficznych i wyjaśnienie związku każdego z nich z treścią lektury.

1 pkt – wskazanie jednego elementu graficznego i wyjaśnienie jego związku z treścią lektury.

0 pkt – odpowiedź nie spełnia kryteriów na 1 punkt ALBO brak odpowiedzi.

### Przykładowa odpowiedź oceniona na 2 punkty

Element graficzny 1.: *gitara*

Wyjaśnienie: *Papkin grał na gitarze, kiedy śpiewał swoje piosenki.*

Element graficzny 2.: *mur*

Wyjaśnienie: *Rejent chciał naprawić dziurę w murze, ale sprzeciwiał się temu Cześnik.*

### Zadanie 10. (0–3)

| Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024                                                                                   |                                                                                                                                              |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Wymagania ogólne                                                                                                      | Wymagania szczegółowe                                                                                                                        |
| II. Kształcenie językowe.<br>4. Kształcenie umiejętności poprawnego pisania zgodnego z zasadami pisowni polskiej.     | 4. Ortografia i interpunkcja. Uczeń:<br>1) pisze poprawnie pod względem ortograficznym;<br>7) poprawnie używa znaków interpunkcyjnych [...]. |
| III. Tworzenie wypowiedzi.<br>1. Rozwijanie umiejętności wypowiadania się w określonych formach wypowiedzi pisemnych. | 2. Mówienie i pisanie. Uczeń:<br>2) tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: zaproszenie [...].                         |

### Zasady oceniania

#### Treść i forma:

|       |                                                                                                                                                                                                                                          |
|-------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 2 pkt | treść zgodna z poleceniem, uwzględnione 2 argumenty; uwzględnionych 5 elementów dotyczących formy: kto zaprasza? kogo zaprasza? na co zaprasza? kiedy się odbywa? gdzie się odbywa?                                                      |
| 1 pkt | treść zgodna z poleceniem, uwzględnione 2 argumenty; uwzględnione 4 elementy dotyczące formy: kto zaprasza? ORAZ/ALBO kogo zaprasza? ORAZ/ALBO na co zaprasza? ORAZ/ALBO kiedy się odbywa? ORAZ/ALBO gdzie się odbywa?                   |
| 0 pkt | treść niezgodna z poleceniem ALBO treść zgodna z poleceniem, ale uwzględnione tylko 3 elementy dotyczące formy: kto zaprasza? ORAZ/ALBO kogo zaprasza? ORAZ/ALBO na co zaprasza? ORAZ/ALBO kiedy się odbywa? ORAZ/ALBO gdzie się odbywa? |

#### Poprawność językowa, ortograficzna i interpunkcyjna:

1 pkt – łącznie nie więcej niż dwa błędy (językowe, ortograficzne, interpunkcyjne).

0 pkt – łącznie trzy lub więcej błędów (językowych, ortograficznych, interpunkcyjnych).

#### UCZNIOWIE ZE SPECYFICZNYMI TRUDNOŚCIAMI W UCZENIU SIĘ

#### Poprawność językowa, ortograficzna i interpunkcyjna:

1 pkt – łącznie nie więcej niż trzy błędy (językowe, ortograficzne, interpunkcyjne).

0 pkt – łącznie cztery lub więcej błędów (językowych, ortograficznych, interpunkcyjnych).

Uwagi:

- Jeżeli uczeń uwzględni 5 elementów zaproszenia, a poda tylko jeden argument, w kryterium „Treść i forma” otrzymuje 1 punkt.
- Kategorie „Treść i forma” oraz „Poprawność językowa, ortograficzna i interpunkcyjna” oceniamy rozłącznie.

### Przykładowa odpowiedź oceniona na 3 punkty

*W imieniu Szkolnego Koła Teatralnego „Aplauz” serdecznie zapraszam uczniów i ich rodziców na przedstawienie na motywach „Zemsty”. Spektakl rozpocznie się o godzinie 17:30 16 kwietnia 2023 r. w sali głównej Domu Kultury w Gdyni przy ul. Jarzębinowej 7. Po spektaklu zapraszamy na warsztaty teatralne oraz spotkanie z aktorami i twórcami przedstawienia.*

*Będzie nam miło Państwa gościć.*

Jan Kowalski

### Zadanie 11. (0–2)

| Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024                                                                                     |                                                                                                              |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Wymagania ogólne                                                                                                        | Wymagania szczegółowe                                                                                        |
| I. Kształcenie literackie i kulturowe.<br>1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia [...] innych tekstów kultury. | 2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń:<br>1) określa temat i główną myśl tekstu.                                  |
| III. Tworzenie wypowiedzi.<br>1. Rozwijanie umiejętności wypowiadania się w określonych formach wypowiedzi pisemnych.   | 2. Mówienie i pisanie. Uczeń:<br>3) wykonuje przekształcenia na tekście cudzym, w tym [...] streszcza [...]. |

### Zasady oceniania

2 pkt – poprawne określenie tematu i tego, co na ten temat powiedziano w tekście; zachowanie właściwego poziomu uogólnienia.

1 pkt – poprawne określenie tematu i tego, co na ten temat powiedziano w tekście; zaburzony poziom uogólnienia.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

*Uwaga. Uczeń otrzymuje 0 punktów, jeśli jego wypowiedź w całości składa się z fragmentów przepisanych z tekstu „Dlaczego mocne argumenty nie zawsze są przekonujące?”.*

### Przykładowa odpowiedź oceniona na 2 punkty

Tematem tekstu Krzysztofa Adama Wieczorka jest przygotowanie wystąpienia publicznego. Autor skupia się na przedstawieniu dwóch typów odbiorców, ukazuje różnice między nimi i dowodzi, że jeśli chcemy kogoś przekonać do swoich racji, powinniśmy wziąć pod uwagę preferencje tych dwóch typów odbiorców.

### Zadanie 12. (0–1)

| Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024                                                                                     |                                                                                         |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------|
| Wymaganie ogólne                                                                                                        | Wymaganie szczegółowe                                                                   |
| I. Kształcenie literackie i kulturowe.<br>1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia [...] innych tekstów kultury. | 2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń:<br>3) wyszukuje w tekście potrzebne informacje [...]. |

#### Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

#### Rozwiązanie

FP

### Zadanie 13. (0–1)

| Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024                                                                                     |                                                                                         |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------|
| Wymaganie ogólne                                                                                                        | Wymaganie szczegółowe                                                                   |
| I. Kształcenie literackie i kulturowe.<br>1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia [...] innych tekstów kultury. | 2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń:<br>3) wyszukuje w tekście potrzebne informacje [...]. |

#### Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

#### Rozwiązanie

PF

### Zadanie 14. (0–1)

| Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024                                                                                     |                                                                                         |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------|
| Wymaganie ogólne                                                                                                        | Wymaganie szczegółowe                                                                   |
| I. Kształcenie literackie i kulturowe.<br>1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia [...] innych tekstów kultury. | 2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń:<br>3) wyszukuje w tekście potrzebne informacje [...]. |

#### Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

#### Rozwiązanie

D



**Zadanie 15. (0–2)**

| Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024                                                                                      |                                                                                                                             |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Wymaganie ogólne                                                                                                         | Wymaganie szczegółowe                                                                                                       |
| III. Tworzenie wypowiedzi.<br>2. Rozpoznawanie intencji rozmówcy [...], rozpoznawanie języka jako działania (akty mowy). | 1. Elementy retoryki. Uczeń:<br>1) funkcjonalnie wykorzystuje środki retoryczne oraz rozumie ich oddziaływanie na odbiorcę. |

**15.1. (0–1)****Zasady oceniania**

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

**Przykładowa odpowiedź oceniona na 1 punkt***Wyobraź sobie**Od czego rozpoczniesz***15.2. (0–1)****Zasady oceniania**

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

**Przykładowa odpowiedź oceniona na 1 punkt***Aby podtrzymać kontakt z odbiorcą.***Zadanie 16. (0–1)**

| Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024                                                                               |                                                                                         |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------|
| Wymaganie ogólne                                                                                                  | Wymaganie szczegółowe                                                                   |
| II. Kształcenie językowe.<br>4. Kształcenie umiejętności poprawnego pisania zgodnego z zasadami pisowni polskiej. | 4. Ortografia i interpunkcja. Uczeń:<br>1) pisze poprawnie pod względem ortograficznym. |

**Zasady oceniania**

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

**Rozwiązanie**

A

### Zadanie 17. (0–1)

| Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024                                                                                |                                                                                                            |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Wymaganie ogólne                                                                                                   | Wymaganie szczegółowe                                                                                      |
| II. Kształcenie językowe.<br>4. Kształcenie umiejętności poprawnego pisanego zgodnego z zasadami pisowni polskiej. | 4. Ortografia i interpunkcja. Uczeń:<br>7) poprawnie używa znaków interpunkcyjnych: [...] przecinka [...]. |

#### Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

#### Rozwiązanie

C

### Zadanie 18. (0–2)

| Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024                                                                          |                                                                                                                                                     |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Wymagania ogólne                                                                                             | Wymagania szczegółowe                                                                                                                               |
| III. Tworzenie wypowiedzi.<br>4. Poznanie podstawowych zasad retoryki, w szczególności argumentowania [...]. | 1. Elementy retoryki. Uczeń:<br>4) wykorzystuje znajomość zasad formułowania [...] argumentów przy tworzeniu [...] innych tekstów argumentacyjnych. |

2 pkt – podanie numeru rysunku, tytułu lektury obowiązkowej i bohaterów, poprawne uzasadnienie zilustrowane sytuacją z lektury.

1 pkt – podanie numeru rysunku, tytułu lektury obowiązkowej i bohaterów, poprawne uzasadnienie bez zilustrowania sytuacją z lektury.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

#### Uwagi.

*W przypadku, gdy zdający wskaże poprawnie tytuł lektury i bohaterów, ale błędnie uzasadni swój wybór, otrzymuje 0 punktów.*

*W przypadku, gdy zdający wskaże poprawnie bohaterów i tytuł lektury, ale nie uzasadni wyboru, otrzymuje 0 punktów.*

*W przypadku, gdy zdający wskaże poprawnie tytuł lektury, a nie wskaże bohaterów, ale uzasadnienie pozwala ich zidentyfikować, otrzymuje maksymalnie 1 punkt.*

*W przypadku, gdy zdający nie wskaże tytułu lektury, wskaże poprawnie bohaterów i poprawnie uzasadni swój wybór, otrzymuje maksymalnie 1 punkt.*

#### Przykładowa odpowiedź oceniona na 2 punkty

➤ Wybieram rysunek oznaczony cyfrą: 1

Tytuł lektury: *Mały Książę*

Bohaterowie: *Mały Książę i Lis*

Uzasadnienie: *Lis przekonał chłopca, że jego Róża jest wyjątkowa, dlatego też Mały Książę postanowił wrócić do swojej przyjaciółki.*

## ZASADY OCENIANIA WYPRACOWANIA

1. Jeżeli wypowiedź w całości jest nie na temat, egzaminator ocenia ją na 0 punktów. Nie sprawdza i nie zaznacza żadnych błędów w pracy. Egzaminator umieszcza dopisek – „Praca nie na temat”.
2. Jeżeli w wypowiedzi uczeń w ogóle nie odwołał się do treści lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu, za całą wypowiedź egzaminator przyznaje 0 punktów. Nie sprawdza i nie zaznacza żadnych błędów w pracy. Egzaminator umieszcza dopisek – „Brak odwołania do lektury obowiązkowej”.
3. Jeżeli wypowiedź jest nieczytelna, egzaminator ocenia ją na 0 punktów.
4. Jeżeli wypowiedź nie zawiera w ogóle rozwinięcia (np. uczeń napisał tylko wstęp), egzaminator przyznaje 0 punktów w każdym kryterium.
5. Jeżeli wypowiedź zawiera 180 wyrazów lub mniej, jest oceniana wyłącznie w kryteriach: *realizacji tematu wypowiedzi, elementów twórczych / elementów retorycznych oraz kompetencji literackich i kulturowych*. W pozostałych kryteriach egzaminator przyznaje 0 punktów.
6. Jeżeli wypowiedź jest napisana niesamodzielnie, np. zawiera fragmenty odtworzone z podręcznika, zadania zawartego w arkuszu egzaminacyjnym lub innego źródła, w tym internetowego, lub jest przepisana od innego ucznia, wówczas egzamin z języka polskiego, w przypadku takiego ucznia, jest unieważniany.
7. Zabronione jest pisanie wypowiedzi obraźliwych, wulgarnych lub propagujących postępowanie niezgodne z prawem. W przypadku takich wypowiedzi zostanie podjęta indywidualna decyzja dotycząca danej pracy, np. nie zostaną przyznane punkty za styl i język lub cała wypowiedź nie będzie podlegała ocenie.

*Uwaga: Liczone są wszystkie wyrazy: samodzielne i niesamodzielne.*

### Zadanie 19. (0–20)

Wybierz **jeden** z podanych tematów i napisz wypracowanie.

- Pamiętaj o zachowaniu formy wypowiedzi wskazanej w temacie: napisz **rozprawkę** albo **opowiadanie**.
- W wypracowaniu odwołaj się do **wybranej lektury obowiązkowej**. Lista lektur obowiązkowych znajduje się na stronie 3 tego arkusza egzaminacyjnego.
- Twoja praca powinna liczyć co najmniej **200 wyrazów**.
- Zapisz wypracowanie w wyznaczonym miejscu. Nie pisz na marginesie.

## WYPRACOWANIE O CHARAKTERZE ARGUMENTACYJNYM

Temat 1.

Napisz **rozprawkę**, w której rozważysz trafność stwierdzenia, że dzięki współpracy z innymi można wiele osiągnąć. W argumentacji odwołaj się do wybranej lektury obowiązkowej oraz do innego utworu literackiego.

**Uwagi:**

- *Argumentowanie nie polega na streszczaniu utworów.*
- *Argumentacja musi być zgodna z poleceniem, wybraną lekturą obowiązkową oraz innym utworem literackim (może to być inna lektura obowiązkowa).*

| <b>Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Wymagania ogólne</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | <b>Wymagania szczegółowe</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| <p>I. Kształcenie literackie i kulturowe.</p> <p>1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia utworów literackich [...].</p> <p>2. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej i światowej [...].</p> <p>3. Kształtowanie umiejętności uczestniczenia w kulturze polskiej i europejskiej [...].</p>                                                   | <p>1. Czytanie utworów literackich. Uczeń:</p> <p>15) określa w poznawanych tekstach problematykę egzystencjalną i poddaje ją refleksji;</p> <p>18) wykorzystuje w interpretacji utworów literackich odwołania do wartości uniwersalnych związane z postawami społecznymi, narodowymi, religijnymi, etycznymi [...];</p> <p>20) wykorzystuje w interpretacji utworów literackich potrzebne konteksty [...].</p> <p>Zna lektury obowiązkowe.</p>                                                                                                                                                                                                               |
| <p>II. Kształcenie językowe.</p> <p>2. Rozwijanie rozumienia twórczego i sprawczego charakteru działań językowych oraz formowanie odpowiedzialności za własne zachowania językowe.</p>                                                                                                                                                                         | <p>3. Komunikacja językowa i kultura języka. Uczeń:</p> <p>2) rozróżnia normę językową wzorcową oraz użytkową i stosuje się do nich;</p> <p>4) świadomie posługuje się różnymi formami językowymi [...].</p> <p>4. Ortografia i interpunkcja. Uczeń:</p> <p>1) pisze poprawnie pod względem ortograficznym;</p> <p>7) poprawnie używa znaków interpunkcyjnych [...].</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| <p>III. Tworzenie wypowiedzi.</p> <p>1. Rozwijanie umiejętności wypowiadania się w określonych formach wypowiedzi pisemnych.</p> <p>3. Rozwijanie umiejętności stosowania środków stylistycznych, dbałości o estetykę tekstu oraz umiejętności organizacji tekstu.</p> <p>4. Poznawanie podstawowych zasad retoryki, w szczególności argumentowania [...].</p> | <p>1. Elementy retoryki. Uczeń:</p> <p>1) funkcjonalnie wykorzystuje środki retoryczne oraz rozumie ich oddziaływanie na odbiorcę;</p> <p>2) gromadzi i porządkuje materiał rzeczowy potrzebny do tworzenia wypowiedzi [...];</p> <p>3) tworzy wypowiedź, stosując odpowiednią dla danej formy gatunkowej kompozycję oraz zasady spójności językowej między akapitami; rozumie rolę akapitów jako spójnych całości myślowych w tworzeniu wypowiedzi pisemnych oraz stosuje rytm akapitowy (przeplatanie akapitów dłuższych i krótszych);</p> <p>4) wykorzystuje znajomość zasad tworzenia tezy i hipotezy oraz argumentów przy tworzeniu rozprawki [...];</p> |

|  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|--|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  | 5) odróżnia przykład od argumentu;<br>6) przeprowadza wnioskowanie jako element wyводу argumentacyjnego;<br>7) zgadza się z cudzymi poglądami lub polemizuje z nimi, rzeczowo uzasadniając własne zdanie.<br>2. Mówienie i pisanie. Uczeń:<br>1) tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: [...] rozprawka [...]. |
|--|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

## Zasady oceniania

### 1. Realizacja tematu wypowiedzi

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy rozważyć m.in., czy:

- wypowiedź jest zgodna z formą wskazaną w poleceniu
- w wypowiedzi ujęte zostały wszystkie kluczowe elementy tematu, np. czy uczeń w odpowiedni sposób odwołał się do lektury wskazanej w poleceniu
- wypowiedź jest w całości na temat.

|              |                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|--------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>2 pkt</b> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Forma wypowiedzi zgodna z formą wskazaną w poleceniu.</li> <li>• Wszystkie pozostałe elementy polecenia uwzględnione.</li> <li>• Wypowiedź w całości dotyczy problemu wskazanego w poleceniu.</li> </ul>                             |
| <b>1 pkt</b> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Forma wypowiedzi zgodna z formą wskazaną w poleceniu.</li> <li>• Nieuwzględniony jeden element polecenia (inny niż forma). ORAZ/LUB</li> <li>• W pracy występują fragmenty nie dotyczące problemu wskazanego w poleceniu.</li> </ul> |
| <b>0 pkt</b> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Forma wypowiedzi niezgodna z formą wskazaną w poleceniu. ALBO</li> <li>• Nieuwzględnione co najmniej dwa elementy polecenia (inne niż forma).</li> </ul>                                                                             |

Uwaga: jeżeli za wypowiedź przyznano 0 pkt w kryterium *Realizacja tematu wypowiedzi*, we wszystkich pozostałych kryteriach przyznaje się 0 pkt.

### 2. Elementy retoryczne

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy rozważyć m.in., czy:

- argumentacja w pracy jest wnikliwa
- argumenty są poparte właściwymi przykładami
- argumenty są przedstawione w sposób uporządkowany, np. są przedstawione od najbardziej do najmniej ważnego albo są zapisane w porządku argument – kontrargument.

|              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|--------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>5 pkt</b> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Poglobiona argumentacja.</li> <li>• Argumenty odwołujące się np. do faktów, logiki, emocji, zilustrowane odpowiednimi przykładami ORAZ/LUB wykorzystanie przykładów w funkcji argumentacyjnej.</li> <li>• Argumenty/przykłady uporządkowane, np. zhierarchizowane.</li> </ul> |
| <b>4 pkt</b> | Praca spełnia wszystkie wymagania na 3 pkt i niektóre na 5 pkt.                                                                                                                                                                                                                                                        |
| <b>3 pkt</b> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Powierzchnowa argumentacja; w wypowiedzi brak wnikliwości.</li> <li>• Niektóre argumenty zilustrowane odpowiednimi przykładami ORAZ/LUB wykorzystanie przykładów w funkcji argumentacyjnej.</li> <li>• Argumenty/przykłady częściowo uporządkowane.</li> </ul>                |
| <b>2 pkt</b> | Praca spełnia wszystkie wymagania na 1 pkt i niektóre na 3 pkt.                                                                                                                                                                                                                                                        |
| <b>1 pkt</b> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Podjęta próba argumentowania.</li> <li>• Ograniczenie do wyliczenia powierzchownie omówionych przykładów, powiązanych z problemem określonym w temacie.</li> </ul>                                                                                                            |
| <b>0 pkt</b> | Praca nie spełnia co najmniej jednego wymagania określonego na 1 pkt.                                                                                                                                                                                                                                                  |

### 3. Kompetencje literackie i kulturowe

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy rozważyć m.in., czy:

- uczeń wykorzystał znajomość lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (a także innych tekstów – jeżeli polecenie tego wymagało) w sposób funkcjonalny, tzn. np. czy przywołał w pracy takie wydarzenia albo omówił takie wątki, które istotnie wspierają jego tok rozumowania albo dobrze ilustrują to, o czym pisze
- uczeń, pisząc np. o wydarzeniach z danej lektury, nie popełnił błędów, np. nie pomylił imion postaci, nie przypisał postaciom cech, których nie posiadają, bądź nie wymyślił wydarzeń, których w lekturze nie ma.

|              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|--------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>2 pkt</b> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga).</li> <li>• Poprawność rzeczowa.</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| <b>1 pkt</b> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz częściowo funkcjonalne wykorzystanie innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga).</li> </ul> <p>ALBO</p> <p>Częściowo funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz funkcjonalne wykorzystanie innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga).</p> <p>ALBO</p> <p>Częściowo funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz częściowo funkcjonalne wykorzystanie innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga).</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Dopuszczalne 1–2 błędy rzeczowe.</li> </ul> |
| <b>0 pkt</b> | Praca nie spełnia co najmniej jednego wymagania określonego na 1 pkt.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |

## 4. Kompozycja tekstu

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy rozważyć m.in., czy:

- kompozycja wypowiedzi jest zgodna z formą wskazaną w poleceniu, np. czy rozprawka zawiera wstęp, rozwinięcie i zakończenie, a list – zwrot do adresata, wstęp, rozwinięcie, zakończenie i zwrot pożegnalny
- wypowiedź jest spójna, tzn. czy jest napisana w taki sposób, że łatwo się ją czyta dzięki np. jasnym powiązaniom wewnątrz zdań oraz między zdaniami i akapitami tekstu
- wypowiedź jest logiczna, tzn. czy jest zbiorem uporządkowanych myśli
- wypowiedź jest podzielona na odpowiednio wyodrębnione graficznie akapity, z których każdy stanowi logicznie zorganizowaną, zwartą całość.

|              |                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|--------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>2 pkt</b> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Kompozycja zgodna z formą wypowiedzi.</li> <li>• Graficznie wyodrębnione akapity.</li> <li>• Dopuszczalna 1 usterka w zakresie spójności ALBO logiki wypowiedzi, ALBO podziału wypowiedzi na funkcjonalne akapity.</li> </ul> |
| <b>1 pkt</b> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Kompozycja zgodna z formą wypowiedzi.</li> <li>• Graficznie wyodrębnione akapity.</li> <li>• Dopuszczalne łącznie 2–3 usterki w zakresie spójności ORAZ/ALBO logiki wypowiedzi.</li> </ul>                                    |
| <b>0 pkt</b> | Praca nie spełnia co najmniej jednego wymagania określonego na 1 pkt.                                                                                                                                                                                                  |

## 5. Styl

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy rozważyć m.in., czy:

- styl wypowiedzi jest odpowiedni do jej treści i formy, tzn. np. czy uczeń nie napisał rozprawki, stosując słownictwo charakterystyczne dla stylu potocznego w odmianie mówionej
- styl wypowiedzi jest jednolity, tzn. czy uczeń konsekwentnie posługuje się jednym, wybranym stylem, a jeżeli miesza różne style w wypowiedzi – to czy jest to uzasadnione (czy czemuś to służy).

|              |                                                                                                                    |
|--------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>2 pkt</b> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Odpowiedni do treści i formy wypowiedzi.</li> <li>• Jednolity.</li> </ul> |
| <b>1 pkt</b> | Sporadyczne usterki w odpowiedniości ORAZ/LUB jednolitości stylu.                                                  |
| <b>0 pkt</b> | Praca nie spełnia wymagań określonych na 1 pkt.                                                                    |

## 6. Język

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy rozważyć m.in.:

- czy uczeń poprawnie użył w wypowiedzi różnych rodzajów zdań i bogatej leksyki (np. frazeologizmów, wyrazów rzadziej używanych w języku polskim), czy też ograniczył się do najprostszych środków językowych
- czy środki językowe, których użył uczeń, pozwalają mu zrealizować temat w sposób swobodny i precyzyjny, czy też pobieżny, sprawiający trudność w zrozumieniu tekstu.

W ocenie należy również uwzględnić liczbę wszystkich błędów językowych, które uczeń popełnił w wypowiedzi.

Oceniając język wypowiedzi, należy najpierw ocenić zakres użytych środków językowych, a następnie – ich poprawność. Ostateczną liczbę punktów ustala się na podstawie oceny obu tych aspektów wypowiedzi, zgodnie z poniższą tabelą.

| Poprawność środków<br>Zakres środków                                                                                                                                                                 | Nie więcej niż 2 błędy językowe | 3–4 błędy językowe | 5–6 błędów językowych | 7–9 błędów językowych | 10 lub więcej błędów językowych |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------|--------------------|-----------------------|-----------------------|---------------------------------|
| Szeroki zakres środków językowych, tzn.<br>• zróżnicowana składnia<br>• zróżnicowana leksyka, w tym np. bogata frazeologia, precyzyjne słownictwo, umożliwiające pełną i swobodną realizację tematu. | 4 pkt                           | 3 pkt              | 2 pkt                 | 1 pkt                 | 0 pkt                           |
| Zadawalający zakres środków językowych, tzn. składnia i leksyka stosowne/odpowiednie do realizacji tematu.                                                                                           | 3 pkt                           | 2 pkt              | 1 pkt                 | 0 pkt                 | 0 pkt                           |
| Wąski zakres środków językowych, tzn. składnia i leksyka proste/ograniczone, utrudniające realizację tematu.                                                                                         | 2 pkt                           | 1 pkt              | 0 pkt                 | 0 pkt                 | 0 pkt                           |

Przykładowo, za wypowiedź, w której uczeń użył zadowalającego zakresu środków językowych i popełnił 4 błędy językowe, należy przyznać 2 pkt w tym kryterium.

## 7. Ortografia

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy uwzględnić liczbę błędów ortograficznych, które uczeń popełnił w wypowiedzi.

|              |                                      |
|--------------|--------------------------------------|
| <b>2 pkt</b> | Nie więcej niż 1 błąd ortograficzny. |
| <b>1 pkt</b> | 2–3 błędy ortograficzne.             |
| <b>0 pkt</b> | 4 lub więcej błędów ortograficznych. |

### Uczniowie ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się

|              |                                       |
|--------------|---------------------------------------|
| <b>2 pkt</b> | Nie więcej niż 3 błędy ortograficzne. |
| <b>1 pkt</b> | 4–6 błędów ortograficznych.           |
| <b>0 pkt</b> | 7 lub więcej błędów ortograficznych.  |



## 8. Interpunkcja

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy uwzględnić liczbę błędów interpunkcyjnych, które uczeń popełnił w wypowiedzi.

|              |                                           |
|--------------|-------------------------------------------|
| <b>1 pkt</b> | Nie więcej niż 5 błędów interpunkcyjnych. |
| <b>0 pkt</b> | 6 lub więcej błędów interpunkcyjnych.     |

Uczniowie ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się

|              |                                           |
|--------------|-------------------------------------------|
| <b>1 pkt</b> | Nie więcej niż 7 błędów interpunkcyjnych. |
| <b>0 pkt</b> | 8 lub więcej błędów interpunkcyjnych.     |

## WYPRAWOWANIE O CHARAKTERZE TWÓRCZYM

Temat 2.

Napisz opowiadanie o Twoim spotkaniu z bohaterem wybranej lektury obowiązkowej. Wasza wspólna przygoda przekonała Cię, że dobrze jest działać razem w imię słusznej sprawy. Wypracowanie powinno dowodzić, że znasz wybraną lekturę obowiązkową.

Uwagi:

- W opowiadaniu uwzględnione są następujące elementy: spotkanie z bohaterem lektury obowiązkowej, myśl wynikająca z treści pracy, że dobrze jest działać razem w imię słusznej sprawy.
- Opowiadanie ma charakter twórczy, nie może być streszczeniem wybranej lektury obowiązkowej.

| Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Wymagania ogólne                                                                                                                                                                                                                                                                          | Wymagania szczegółowe                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| I. Kształcenie literackie i kulturowe.<br>1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia utworów literackich [...].<br>2. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej i światowej [...].<br>3. Kształtowanie umiejętności uczestniczenia w kulturze polskiej i europejskiej [...]. | 1. Czytanie utworów literackich. Uczeń:<br>15) określa w poznawanych tekstach problematykę egzystencjalną i poddaje ją refleksji;<br>18) wykorzystuje w interpretacji utworów literackich odwołania do wartości uniwersalnych związane z postawami społecznymi, narodowymi, religijnymi, etycznymi [...];<br>20) wykorzystuje w interpretacji utworów literackich potrzebne konteksty [...].<br>Zna lektury obowiązkowe. |
| II. Kształcenie językowe.<br>2. Rozwijanie rozumienia twórczego i sprawczego charakteru działań językowych oraz formowanie odpowiedzialności za własne zachowania językowe.                                                                                                               | 3. Komunikacja językowa i kultura języka. Uczeń:<br>2) rozróżnia normę językową wzorcową oraz użytkową i stosuje się do nich;<br>4) świadomie posługuje się różnymi formami językowymi [...].                                                                                                                                                                                                                            |

|                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                                                                                                                                                                         | 4. Ortografia i interpunkcja. Uczeń:<br>1) pisze poprawnie pod względem ortograficznym;<br>7) poprawnie używa znaków interpunkcyjnych [...].                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| III. Tworzenie wypowiedzi.<br>1. Rozwijanie umiejętności wypowiadania się w określonych formach wypowiedzi pisemnych.<br>3. Rozwijanie umiejętności stosowania środków stylistycznych, dbałości o estetykę tekstu oraz umiejętności organizacji tekstu. | 1. Elementy retoryki. Uczeń:<br>2) gromadzi i porządkuje materiał rzeczowy potrzebny do tworzenia wypowiedzi [...];<br>3) tworzy wypowiedź, stosując odpowiednią dla danej formy gatunkowej kompozycję oraz zasady spójności językowej między akapitami; rozumie rolę akapitów jako spójnych całości myślowych w tworzeniu wypowiedzi pisemnych oraz stosuje rytm akapitowy (przeplatanie akapitów dłuższych i krótszych);<br>2. Mówienie i pisanie. Uczeń:<br>1) tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: [...] opowiadanie [...]. |

## Zasady oceniania

### 1. Realizacja tematu wypowiedzi

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy rozważyć m.in., czy:

- wypowiedź jest zgodna z formą wskazaną w poleceniu
- w wypowiedzi ujęte zostały wszystkie kluczowe elementy tematu, np. czy uczeń w odpowiedni sposób odwołał się do lektury wskazanej w poleceniu
- wypowiedź jest w całości na temat.

|              |                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|--------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>2 pkt</b> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Forma wypowiedzi zgodna z formą wskazaną w poleceniu.</li> <li>• Wszystkie pozostałe elementy polecenia uwzględnione.</li> <li>• Wypowiedź w całości dotyczy problemu wskazanego w poleceniu.</li> </ul>                             |
| <b>1 pkt</b> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Forma wypowiedzi zgodna z formą wskazaną w poleceniu.</li> <li>• Nieuwzględniony jeden element polecenia (inny niż forma). ORAZ/LUB</li> <li>• W pracy występują fragmenty nie dotyczące problemu wskazanego w poleceniu.</li> </ul> |
| <b>0 pkt</b> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Forma wypowiedzi niezgodna z formą wskazaną w poleceniu. ALBO</li> <li>• Nieuwzględnione co najmniej dwa elementy polecenia (inne niż forma).</li> </ul>                                                                             |

Uwaga: jeżeli za wypowiedź przyznano 0 pkt w kryterium *Realizacja tematu wypowiedzi*, we wszystkich pozostałych kryteriach przyznaje się 0 pkt.

## 2. Elementy twórcze

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy rozważyć m.in., czy:

- narracja w opowiadaniu jest konsekwentnie prowadzona
- wydarzenia są logicznie ułożone
- fabuła jest urozmaicona, np. czy zawiera elementy typowe dla opowiadania, takie jak zwroty akcji, dialog, puenta
- lektura wskazana w poleceniu została wykorzystana pobieżnie, czy w sposób ciekawy i twórczy.

|              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|--------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>5 pkt</b> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Funkcjonalna narracja.</li> <li>• Logiczny układ zdarzeń.</li> <li>• Urozmaicona fabuła, w tym funkcjonalne wykorzystanie co najmniej 6 spośród następujących elementów: opis, charakterystyka bohatera, czas akcji, miejsce akcji, zwrot akcji, puenta, punkt kulminacyjny, dialog, monolog, retrospekcja.</li> <li>• Twórcze wykorzystanie treści lektury.</li> </ul> |
| <b>4 pkt</b> | Praca spełnia wszystkie wymagania na 3 pkt i niektóre na 5 pkt.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| <b>3 pkt</b> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Funkcjonalna narracja.</li> <li>• Logiczny układ zdarzeń.</li> <li>• Prosta fabuła, w tym funkcjonalne wykorzystanie co najmniej 4 spośród następujących elementów: opis, charakterystyka bohatera, czas akcji, miejsce akcji, zwrot akcji, puenta, punkt kulminacyjny, dialog, monolog, retrospekcja.</li> </ul>                                                       |
| <b>2 pkt</b> | Praca spełnia wszystkie wymagania na 1 pkt i niektóre na 3 pkt.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| <b>1 pkt</b> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Narracja częściowo funkcjonalna.</li> <li>• Dopuszczalne usterki w logicznym układzie zdarzeń.</li> <li>• Prosta fabuła.</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                     |
| <b>0 pkt</b> | Praca nie spełnia co najmniej jednego wymagania określonego na 1 pkt.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |

## 3. Kompetencje literackie i kulturowe

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy rozważyć m.in., czy:

- uczeń wykorzystał znajomość lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (a także innych tekstów – jeżeli polecenie tego wymagało) w sposób funkcjonalny, tzn. np. czy przywołał w pracy takie wydarzenia albo omówił takie wątki, które istotnie wspierają jego tok rozumowania albo dobrze ilustrują to, o czym pisze
- uczeń, pisząc np. o wydarzeniach z danej lektury, nie popełnił błędów, np. nie pomylił imion postaci, nie przypisał postaciom cech, których nie posiadają, bądź nie wymyślił wydarzeń, których w lekturze nie ma.

|              |                                                                                                                                                                                                                                                               |
|--------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>2 pkt</b> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga).</li> <li>• Poprawność rzeczowa.</li> </ul>      |
| <b>1 pkt</b> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz częściowo funkcjonalne wykorzystanie innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga).</li> </ul> |

|              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|--------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|              | <p>ALBO</p> <p>Częściowo funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz funkcjonalne wykorzystanie innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga).</p> <p>ALBO</p> <p>Częściowo funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz częściowo funkcjonalne wykorzystanie innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga).</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Dopuszczalne 1–2 błędy rzeczowe.</li> </ul> |
| <b>0 pkt</b> | Praca nie spełnia co najmniej jednego wymagania określonego na 1 pkt.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |

#### 4. Kompozycja tekstu

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy rozważyć m.in., czy:

- kompozycja wypowiedzi jest zgodna z formą wskazaną w poleceniu, np. czy rozprawka zawiera wstęp, rozwinięcie i zakończenie, a list – zwrot do adresata, wstęp, rozwinięcie, zakończenie i zwrot pożegnalny
- wypowiedź jest spójna, tzn. czy jest napisana w taki sposób, że łatwo się ją czyta dzięki np. jasnym powiązaniom wewnątrz zdań oraz między zdaniami i akapitami tekstu
- wypowiedź jest logiczna, tzn. czy jest zbiorem uporządkowanych myśli
- wypowiedź jest podzielona na odpowiednio wyodrębnione graficznie akapity, z których każdy stanowi logicznie zorganizowaną, zwartą całość.

|              |                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|--------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>2 pkt</b> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Kompozycja zgodna z formą wypowiedzi.</li> <li>• Graficznie wyodrębnione akapity.</li> <li>• Dopuszczalna 1 usterka w zakresie spójności ALBO logiki wypowiedzi, ALBO podziału wypowiedzi na funkcjonalne akapity.</li> </ul> |
| <b>1 pkt</b> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Kompozycja zgodna z formą wypowiedzi.</li> <li>• Graficznie wyodrębnione akapity.</li> <li>• Dopuszczalne łącznie 2–3 usterki w zakresie spójności ORAZ/ALBO logiki wypowiedzi.</li> </ul>                                    |
| <b>0 pkt</b> | Praca nie spełnia co najmniej jednego wymagania określonego na 1 pkt.                                                                                                                                                                                                  |

#### 5. Styl

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy rozważyć m.in., czy:

- styl wypowiedzi jest odpowiedni do jej treści i formy, tzn. np. czy uczeń nie napisał rozprawki, stosując słownictwo charakterystyczne dla stylu potocznego w odmianie mówionej
- styl wypowiedzi jest jednolity, tzn. czy uczeń konsekwentnie posługuje się jednym, wybranym stylem, a jeżeli miesza różne style w wypowiedzi – to czy jest to uzasadnione (czy czemuś to służy).

|              |                                                                                                                    |
|--------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>2 pkt</b> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Odpowiedni do treści i formy wypowiedzi.</li> <li>• Jednolity.</li> </ul> |
| <b>1 pkt</b> | Sporadyczne usterki w odpowiedniości ORAZ/LUB jednolitości stylu.                                                  |
| <b>0 pkt</b> | Praca nie spełnia wymagań określonych na 1 pkt.                                                                    |

## 6. Język

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy rozważyć m.in.:

- czy uczeń poprawnie użył w wypowiedzi różnych rodzajów zdań i bogatej leksyki (np. frazeologizmów, wyrazów rzadziej używanych w języku polskim), czy też ograniczył się do najprostszych środków językowych
- czy środki językowe, których użył uczeń, pozwalają mu zrealizować temat w sposób swobodny i precyzyjny, czy też pobieżny, sprawiający trudność w zrozumieniu tekstu.

W ocenie należy również uwzględnić liczbę wszystkich błędów językowych, które uczeń popełnił w wypowiedzi.

Oceniając język wypowiedzi, należy najpierw ocenić zakres użytych środków językowych, a następnie – ich poprawność. Ostateczną liczbę punktów ustala się na podstawie oceny obu tych aspektów wypowiedzi, zgodnie z poniższą tabelą.

| Poprawność środków<br>Zakres środków                                                                                                                                                                                                                      | Nie więcej niż 2 błędy językowe | 3–4 błędy językowe | 5–6 błędów językowych | 7–9 błędów językowych | 10 lub więcej błędów językowych |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------|--------------------|-----------------------|-----------------------|---------------------------------|
| Szeroki zakres środków językowych, tzn. <ul style="list-style-type: none"> <li>• zróżnicowana składnia</li> <li>• zróżnicowana leksyka, w tym np. bogata frazeologia, precyzyjne słownictwo, umożliwiające pełną i swobodną realizację tematu.</li> </ul> | 4 pkt                           | 3 pkt              | 2 pkt                 | 1 pkt                 | 0 pkt                           |
| Zadawalający zakres środków językowych, tzn. składnia i leksyka stosowne/odpowiednie do realizacji tematu.                                                                                                                                                | 3 pkt                           | 2 pkt              | 1 pkt                 | 0 pkt                 | 0 pkt                           |
| Wąski zakres środków językowych, tzn. składnia i leksyka proste/ograniczone, utrudniające realizację tematu.                                                                                                                                              | 2 pkt                           | 1 pkt              | 0 pkt                 | 0 pkt                 | 0 pkt                           |

Przykładowo, za wypowiedź, w której uczeń użył zadowalającego zakresu środków językowych i popełnił 4 błędy językowe, należy przyznać 2 pkt w tym kryterium.

## 7. Ortografia

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy uwzględnić liczbę błędów ortograficznych, które uczeń popełnił w wypowiedzi.

|              |                                      |
|--------------|--------------------------------------|
| <b>2 pkt</b> | Nie więcej niż 1 błąd ortograficzny. |
| <b>1 pkt</b> | 2–3 błędy ortograficzne.             |
| <b>0 pkt</b> | 4 lub więcej błędów ortograficznych. |

Uczniowie ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się

|              |                                       |
|--------------|---------------------------------------|
| <b>2 pkt</b> | Nie więcej niż 3 błędy ortograficzne. |
| <b>1 pkt</b> | 4–6 błędów ortograficznych.           |
| <b>0 pkt</b> | 7 lub więcej błędów ortograficznych.  |

## 8. Interpunkcja

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy uwzględnić liczbę błędów interpunkcyjnych, które uczeń popełnił w wypowiedzi.

|              |                                           |
|--------------|-------------------------------------------|
| <b>1 pkt</b> | Nie więcej niż 5 błędów interpunkcyjnych. |
| <b>0 pkt</b> | 6 lub więcej błędów interpunkcyjnych.     |

Uczniowie ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się

|              |                                           |
|--------------|-------------------------------------------|
| <b>1 pkt</b> | Nie więcej niż 7 błędów interpunkcyjnych. |
| <b>0 pkt</b> | 8 lub więcej błędów interpunkcyjnych.     |

**UCZNIOWIE ZE SPECYFICZNYMI TRUDNOŚCIAMI W UCZENIU SIĘ**

Za błędy ortograficzne w przypadku uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się uznaje się:

- błędy w zapisie wyrazów z *u – ó, ż – rz, h – ch*
- łamanie zasady pisania wielką literą na początku zdania

Do błędów graficznych w pracach uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się zalicza się:

- **dodawanie, opuszczanie, przestawianie liter, sylab lub całych wyrazów**
  - **mylenie liter**
    - o podobnym kształcie (*a – o, l – ł – t, n – r, m – n, u – w, e – ę, a – ą, i – j, u – y*)
    - dużych i małych (z wyjątkiem początku zdania)
    - rzadziej używanych (*h – H, f – F, L – F*)
    - odpowiedników głosek zbliżonych fonetycznie (*b – p, d – t, w – f, g – k, dz – c, sz – s, i – y, ę – em – en, ą – om – on, ś – ź, ć – dź*)
    - różniących się w położeniu w stosunku do osi pionowej (*p – b, d – b*) lub poziomej (*m – w, n – u, b – p, d – g, p – g*)
  - **ominięcie drobnych elementów graficznych, w tym**
    - oznaczania miękkości nad literami
    - kropek (*dż, ż, i, j*)
    - „ogonków” przy literach *ą* lub *ę* i kreski (wężyka) przy literach *ó, t* lub *ł*
  - **błędy dotyczące podziału wyrazu**
  - **utratę dźwięczności** (*kóska* zamiast *kózka*, *proźba* zamiast *prośba*)
- błędy wynikające ze schematycznego stosowania zasad ortografii, np. *startóje* bo *startować*.**